

СПИСАНИЕ ЗА ДЪЦА

Къмъ родната ми люлка.

Обичамъ те азъ, люлко мила,
 Че въ твойтъ съмъ недра роденъ,
 Че мама ме е въ тебъ кърмила,
 Че въ тебъ видѣхъ азъ свѣтли день.

Прѣкарахъ въ тебе леко, сладко
 Най-тихитѣ си майски дни
 При мама драга, скъпи татко
 Запазенъ отъ скръбъ и злини.

Гдѣ ази съмъ по ризка тичалъ,
 Тамъ гдѣто пѣлъ съмъ всѣки часъ,
 Гдѣ всичко съмъ съ душа обичалъ
 Обичамъ го и днеска азъ!

София

Люб. Бобевски.

Марийкината котка.

Марийка е ученичка отъ първо отделение. Още отъ малка, тя много обичаше тѣхната котка „Маца.“ Често пѣти ще я вземе, ще я прѣгърне и започне да я милва. Други пѣтъ я турне въ полата си, поглади я по меката, шарена козина и Маца започва да мърка и да се гали. Тѣ бѣха нераздѣлни

Марийка всичко дѣлѣше съ обичната сп котка. Когато обѣдва, тя ще отдѣли нѣщо отъ госбата и ще подхвърли и на Маца, да си хапне и тя. Закуска ли прави, или пѣкъ когато вечеря, тя все ще даде по нѣщичко и на обичната си Маца.

Ето защо и Маца, щомъ види Марийка, веднага отива при нея, започва да ѝ се омилква, да върти опашката и, като че иска да ѝ каже, да я вземе и прѣгърне. Това и правѣше малката Марийка.

Котката обичаше да отива при Марийка, и когато тя е на леглото си. Често пѣти, когато Марийка е легнала, Маца ще се хвърли при нея, ще се завре подъ дрехитѣ и облѣгната о Марийка, започва да мърка и заспива на топличко . . .

Но този обичай на Маца, щѣше веднажъ да погуби живота на Марийка. Една вечеръ родителитѣ на Марийка забравили да изпѣдятъ Маца отъ кѣщи. Когато Марийка заспала, Маца се

хвърлила на кревата при нея и легнала до лицето ѝ. По послѣ Маца, като не можела да се заврѣ подъ дрехитѣ, настанила се по-добрѣ върху лицето на Марийка.

Котката запушила устата и носѣтъ на спящата Марийка. Отъ това Марийка започнала да се задупва . . . Още малко и тя щѣла да бжде

мъртва, ако тогава случайно баща ѝ не влѣзалъ при нея и забѣлѣзалъ котката.

Марийка вече не дишала . . . Родителитѣ ѝ много се уплашили и едва сполучили да я свѣстятъ . . .

Такива случай отъ задущване е имало много, особено на по малки дѣца. Когато тѣ си спатъ сладко, сладко въ люлката, котката, ако не я изпѣдятъ, ще се хвърли на леглото и ще легне на лицето на дѣтето . . . Сутриньта родителитѣ му го намиратъ мъртво.

Такъвъ единъ случай имаше напоследъкъ въ едно село, въ Тутраканска околия.

Пиянство у животнитѣ.

II.

Ще продължимъ разказа си за пиянството у животнитѣ. Пиятъ и се напиватъ не само маймунитѣ—пиянци се срѣщатъ и между птицитѣ. Отъ тѣхъ най-лесно привикватъ къмъ пиенето: вранитѣ, бухалитѣ, косѣтъ, а главно *папагалитѣ*.

Въ нѣкои страни, папагалитѣ ги отглеждатъ въ всѣко богато сѣмейство, както по насъ отглеждатъ въ клѣтки миловиднитѣ и хубавко пѣщитѣ жълти канарчета.

Папагалитѣ не могатъ да пѣятъ, но сж много забавителни съ своето говорене. И смѣшни сж, наистина, много смѣшни сж тия папагали! Тѣхъ много често носятъ и по насъ. Има хора, които се прѣхранватъ само отъ тѣхъ. Научватъ ги да говорятъ нѣкои смѣшни думи и ходятъ съ тѣхъ да забавляватъ хората, за което имъ се дава нѣщичко.

Нѣкои пѣкъ папагали ги научватъ по заповѣдь да изтеглятъ приготвени книжки отъ нѣкоя кутія. на които хората да си прочитатъ какво ще имъ бѣде щастіето. Най-много любопитни биватъ дѣцата. Погледнелъ, насѣбрали се десятки дѣца около човѣка, който носи папагала. Тѣ гледатъ и не могатъ да се начудятъ на хубавитѣ му пера, на чудната му и дебела човка, въ която се прѣвива езикъ, като на нѣкое малко дѣте. Човѣкътъ ще го закачи или ще му проговори нѣщо и папагалтъ отговаря.

Това още повече привлича любопитнитѣ. И знаятъ пѣкъ какво да ги учатъ — нѣщо, което да прави смѣхъ. Ще го запита господарьтъ му какво обича и той отговаря: „*Каккаа мене си-ре-не!*“ А дѣцата се прѣвиватъ отъ смѣхъ и едно прѣзъ друго даватъ стотинкитѣ си, за да имъ говори папагалтъ!

Папагалитѣ, които отгледватъ въ богатитѣ сѣмейства, научватъ ги много по-вече да говорятъ. Едно такова сѣмейство имало единъ много бѣбривъ и доста старъ папагалъ. За да става още по бѣбривъ и веселъ, давали му да се *напива* съ вино или бира. Днесъ малко, утрѣ малко, папагалтъ взелъ да се *напива* хубавичко! А когато се *напивалъ*, ставалъ много смѣшенъ съ своята бѣбривость, та господаритѣ му почнали по-честичко да го *напиватъ*, за да прави удоволствие на тѣхъ и гоститѣ имъ. Държали го въ една клѣтка, въ гостната стая.

Единъ день папагалтъ се *напилъ* хубавичко и почналъ дори да изговаря неприлични думи. Госпожата се ядосала, станала, вземала клѣтката и я турила въ единъ отъ жглитѣ на

стоята. Тя накарала папагала насила да спи, като го и смърнала съ думитѣ: „Господине, вие сте пьянъ и добръ ще направите да си отидите да си поспите!“ Папагалътъ заспалъ.

Не слѣдъ много, похлопало се на пѣтната врата. Иделъ гостъ на сѣмейството — единъ тѣхенъ старъ познайникъ.

Госпожата изпратила слугинята да посрѣщне и приеме госта, а тя отишла въ стаята си, за да се облѣче и приготви.

Слугинята поканила госта въ приемната стая и го помолила да почака, докато дойде господарката ѝ. Гостътъ останалъ самъ и почналъ да разглежда украшенията изъ стаята. Отъ шумътъ на гостътъ, пробудилъ се папагалътъ. Той си спомнилъ думитѣ на господарката и съ сѣщия строгъ гласъ, проговорилъ: „Господине, вие сте пьянъ и добръ ще сторите да си поспите!“ Гостътъ останалъ като грѣмнатъ отъ тая строга бѣлѣжка, безъ да усѣти отъ гдѣ се е проговорило!

Засрамилъ се много, станалъ, взелъ си шапката и тихо си излѣзълъ, безъ да го усѣтятъ. Слѣдъ малко влѣзла госпожата и колко се зачудила, като не заварила госта! А и не могла да си обясни какъ и защо си е отишълъ той човѣкъ!

Папагалътъ пакъ проговорилъ нѣщо, но тя не го чула и излѣзла навънъ. На другия день получила, чрѣзъ пощата, едно затворено писмо, въ което за голѣмо очудване, прочела тия редове:

„Добра госпожо,“

Вчера, когато ви посѣтихъ, за да се видя слѣдъ толкова години съ сѣмейството ви, наисти-

на бѣхъ попийналъ. Обѣщавамъ ви пакъ скоро да ви посѣтя, но вече ще се пазя да не кусвамъ нищо! Моля да ме простите!

Вашъ добъръ познайникъ и приятелъ: Х. Госпожата се позасмѣла, понеже разбрала, че това е работа на папагала!

Пенкиниятъ портретъ

Пенка си вѣнецъ оплела
Сѣ отъ рози нацвѣтѣли
И си рокличка облѣкла,
Украсена съсъ дантели.

Катъ се Пенка натъкмила,
Тя се тихичко запира
И на татка си поиска
Тѣй да се фотографира. . . .

Вижте сега на портрета
Сѣкашъ че е Пенка жива;
Само що не ти продума—
Тѣй е мила и красива!

Ц. Калчевъ.

Левчо.

динъ день Стефанъ отиваше
въ крайната махала на града.
На улицата двѣ малки дѣца
прѣгъваха немилостиво тън-
ката опашчица на едно роша-
во кученце и го потапѣха въ
коритото на пѣтната чешма.
То квичеше жално, ала неми-
лостивитѣ дѣца продължаваха
да го измѣчватъ.

Стефанъ се спрѣ при малкитѣ мѣчители и
ги помоли да пустнатъ кученцето, но тѣ не иска-
ха и да знаятъ. Тогавъ той се спустина и насила

освободи отъ ржцѣтъ имъ безащитното животно. Горкото кученце вмѣсто да побѣгне, сгуши се при краката на своя избавитель и почна да лае мжчителитѣ си.

Дѣцата си отидоха и Стефанъ продължи пжтя си. Кученцето тръгна слѣдъ Стефана и заедно съ него, отиде у тѣхъ. Отъ тогава той го обикна и започна да се грижи за кученцето, като го нарече „Левчо“.

Слѣдъ двѣ години Левчо порастна и захвана да варди кѣщата на господаритѣ си. Прѣзъ деня то стоеше вѣрзано до колибката си, а нощѣ ходѣше свободно изъ двора. Понѣкога Стефанъ го извеждаше на разходка до овоцната имъ градина, която бѣше близо до града.

Веднажъ Стефанъ, заедно съ Левча, отиде въ градината. Той отиде, за да се наяде съ черѣши, които бѣха вече узрѣли. Стефанъ носѣше и *отечествознанието си*, за да си научи урока. Той знаеше, че на гладенъ стомахъ се помни по-добрѣ, затова седна подъ сѣнката на едно дърво и започна да чете. Левчо стоеше до него и, като че съ внимание слушаше думитѣ на господаря си.

Слѣдъ малко Стефанъ си научи урока и се качи на черната черѣша, да се наяде до насита. А Левчо го поглеждаше отъ земята и нетърпеливо го чакаше да слѣзе. Стефанъ се наяде съ сладки черѣши и слѣзе при Левча. Слѣдъ малко и двамата приятели се упѣтиха къмъ дома, гдѣ то ги чакаше сладъкъ обѣдъ.

Горска моминска сълза.

Между крѣхката трѣвица
Пролѣтъ изъ гората,
Азъ показвамъ своята хубость
Скромна надъ цвѣтията.

По срѣдъ листенца зелени,
На стѣбленце вито
Цвѣтя цвѣтецъ бѣлоснѣженъ,
Съ лице си открито.

Кича горскитѣ полени,
Катъ вѣнецъ брилянтенъ,
Пълня въздуха на околъ
Съ мирисъ си приятенъ.

Берѣте ме, малки моми,
Ситни сълзи лѣя,
Че не мога прѣзъ май мѣсецъ
Дълго да живѣя.

Горска съмъ моминска сълза,
Цвѣте просто, радость:
Менѣ всѣкой ме обича.
Мериша на младость!

с. К. Бунаръ,

К. Поповъ.

Животни дърводѣлци.

Има животни дърводѣлци, които сами си правятъ колибки за живѣне. Човѣкъ би си помислилъ, че тѣ иматъ брадви, пили, длета, стругъ и пр. съ една дума, разни инструменти. А можете ли вие да си направите кжща безъ тѣзи инструменти, а само съ едни зѣби! Но ето, че има животни, които само съ едни зѣби си строятъ жилищата. Това животно се казва *бобъръ*. Неговата кожа, вие навѣрно сте я видѣли на якитѣ на хубавитѣ *шуби*. Тя е много красива, мека и равна кожа.

Бобърътъ е отличенъ строителъ; той отъ раждането си е добъръ дърводѣлецъ и дървосѣкачъ.

За избѣгване на всѣкава опасность, бобърътъ си прави жилището посрѣдъ блатото, или езерото, въ видъ на островче. Неговото жилище

е една хубава колибка, направена твърдѣ искусно отъ стеблата и клончетата на дърветата.

Но прѣди да си построи кѣмичката, трѣбва

да се приготви материалъ за пострѳйване, трѳбва да се насѳкатъ дървета. Ето и бобърътъ започва да подгрязва дърветата.

Прѳднитѳ му зѳби сѳ остри и силни. Той прѳгрызва стеблото на дървото отѳ всичкитѳ страни и слѳдъ това дървото пада. Ето на картинката виждате какъ прави той това.

Бобърътъ, като свали дървото, изгрызва клонетѳ му и слѳдъ това прѳгрызва и стеблото му. Послѳ започва да си прави жилището. Дебелитѳ дървета туря най-отдолу, а надъ тѳхъ строи сѳ клонетѳ, прѳчкитѳ, храстето и пр. Въ земята, надъ колибата си има дунка, за да може да излиза незабѳлѳзано прѳзъ водата.

Хубаво е . . .

Хубаво е, весело е
Пролѣтъ на полето,
Слънцето цѣлувки топли
Праща отъ небето.

А потока какъ се лѣе,
Сѣкашъ, че ти пѣе;
Птиченцата какъ си църкатъ,
Леко какъ подхвъркатъ.

Подъ джба овчаръ пладнува,
Съ медна свирка свири,
Другъ овчаръ му пѣкъ отглася
Татъкъ, отъ баири.

София.

Люб. Бобевски.

Изъ нашето отечество.

III.

Рилскиятъ манастиръ.

Утрината бѣ много приятна. Небето чисто — никъдѣ облаче не се забѣлѣзваше. Обѣщаваше хубавъ день. . . . Прохладния балкански вѣтръ ни посрѣщна щомъ излѣзохме на южния край на гр. Самоковъ. Тръгнахме напосоки изъ полето.

Възсѣднахъ на коня, гледахъ устието на дефилето, отъ гдѣто се провираше р. *Искъръ*. Другарьтъ ми показваше имената на околнитѣ мѣста. Не далечъ отъ насъ, къмъ западъ, е раз-

положено селото *Доспей*. Това село нѣкои считатъ за родно мѣсто на *Отецъ Паисий*.

Не се измина единъ часъ и ние бѣхме прѣдъ гърлото на *Демиръ-Капийското* дефиле. Каква

Дефилето на Бѣли-Искъръ.

гледка! Двѣтъ височини прѣсѣчени, за да отворятъ мѣсто на буйната рѣка Искъръ. . . . Тръгнахме изъ дефилето. Пѣтътъ широкъ и хубавъ. Слѣдъ малко се спрѣхме на единъ кръстопѣтъ.

Тукъ се откриватъ двѣ дефилета. Прѣзъ едното тече *Бѣли-Искъръ* и се отива за Демиръ-Капийската кула, а отъ тамъ за Македония; а прѣзъ другото—тече *Черни-Искъръ*. На това мѣсто, гдѣто се спрѣхме, двата Искѣра — буйни, пѣнисти, събиратъ се заедно и образуватъ доста голѣма рѣка.

Нашиятъ пѣтъ бѣ покрай Черни-Искѣръ. Той бѣ за насъ, като трети другаръ... Но трѣбваше вече да се раздѣлимъ съ него. Минахме прѣзъ селото *Мала-Църква*. То е разположено въ една чудесна котловина, покрита съ буйни ливади, изпѣстрени съ миризливи, разноцвѣтни цвѣтя.

Тръгнахме изъ една стрѣмнина. Пѣтътъ ни е доста уморителенъ. Конѣтъ едва вѣрвѣше слѣдъ насъ. Слѣнцето грѣеше надъ главитѣ ни. Това ни безпокоеше, защото прѣдвѣщаваше дѣждъ. Забѣлѣзваха се тукъ-тамъ облаци...

Изкачихме се на височината и прѣдъ насъ се откри едно тѣсно дефиле. То прилича на пропасть и отъ дѣното му се чува страшенъ шумъ... Захванахме да се спущаме... Най-сетнѣ слѣзохме въ коритото на *Лѣва-рѣка*, или *Лѣви-Искѣръ*. Тукъ се намѣрихме като въ затворъ. Отъ двѣтъ страни се издигатъ високо въ небесата, настрѣхнали, попукани и страшни скали... Нищо не се чува, освѣнъ заглушителния шумъ на рѣката. Тя е изпълнила цѣлото тѣсно дефиле, та пѣтекката вѣрви изъ коритото, като на нѣколко мѣста трѣбва да се гази. Дребни елхи, кѣпини и лѣски, се срѣщатъ на често покрай рѣчното корито....

На хубава зелена морава сѣднахме да обѣдваме. Какъ сладко се яде въ планината!... Но

трѣбваше да побързаеме, защото захвана да вали ситенъ дъждъ. Небето се покри съ черни облаци. . . . Мъглитъ пълзѣха по височинитъ. Наста на тъмнота. . . . Хубавото, очарователно дефиле погрози—обърна се на тъмница. . . . Загърмѣ. . . . Свѣткавицитъ зачестиха. . . . Ужасенъ тънтежъ. . . . Като че Рила се бѣ обърнала на страшно, разярено чудовище! . . .

Тази величествена планина, за която тѣй много жаднѣхъ да се нарадвамъ и налюбувамъ на прѣлеститъ ѝ, сега бѣ страшна за мене. . . . Какво да се прави! . . . Дъждътъ валише, като изъ ведро. Ние бѣхме цѣли измокрени. . . . А горкиятъ конь! . . . Той на всѣки мигъ се плашеше отъ гърмежитъ и свѣткавицитъ.

Сѣднахме подъ елхитъ и си мислихме какво да правимъ. Да се върнемъ, нѣма полза — селото доста далечъ отъ насъ; да вървимъ — не знаемъ дали ще прѣстане дъжда. . . . А да останемъ тука — невъзможно. ще се вкоченимъ отъ студъ, защото всичко ни бѣ измокрено. . . .

Рѣшихме да вървимъ. Дъждътъ по-слабо валише. . . . Ние бързахме, защото врѣмето минаваше. Часътъ бѣ три. Стигнахме до мѣстността *Окаденъ-камъкъ*. Тукъ се събиратъ двата притока на Лѣви-Искъръ. И двата бѣха буйни, придошле отъ дъжда. Отъ това мѣсто вече се захваща стрѣмнината, която води до върха на планината. Тази стрѣмнина се нарича *Плочитъ*. Пътътъ е труденъ, тѣсенъ и се ходи по едни комени плочи. Между тѣхъ има и голѣми дупки. Нощно врѣме е невъзможно да се пътува.

Дъждътъ бѣ прѣстаналъ. Слѣнцето се показва и силно грѣеше. Ние се надѣвахме за новъ

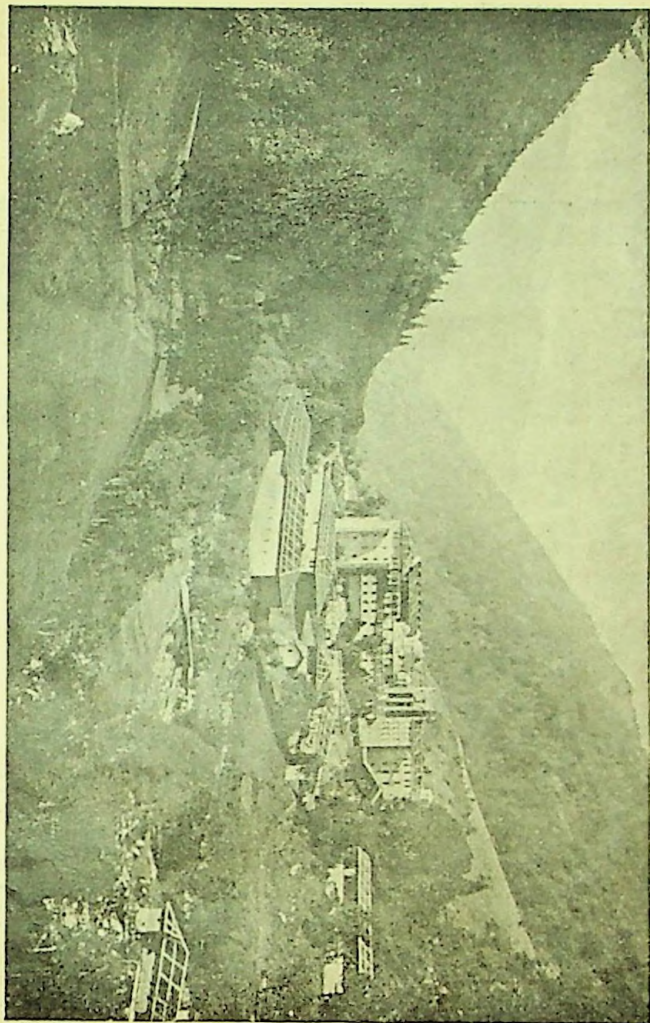
и по-силенъ дъждъ. Облацитъ бързо се движи-
ха къмъ Самоковъ. Ние изминавахме чудни мѣ-
стности, голѣми водопади, но за жалость, хвър-
лимъ погледъ на тѣхъ и бързаве напрѣдъ. . .

Най-послѣ, много изморени, стигнахме би-
лото на мѣстносттата *Кобилино-бранище*. Небето
надъ насъ и на западъ, бѣ чисто и слънцето ни
грѣеше. Това помогна, за да изсъхнатъ дрехитѣ
ни. Ние бѣхме щастливи, че сега нѣмаше вѣтъръ
на тази височина. Затова се позапрѣхме, за да
разгледаме хубостъта на Рила. На сѣверъ отъ
насъ гордѣливо се издига най-високиятъ върхъ
на Рила, слѣдъ Мусала, — *Попова-шапка*. Той е
високъ 2750 метра. На югъ — върха *Сухи-Чалъ*.
На изтокъ е прѣминатото отъ насъ искърско де-
филе, а на западъ се простира рилското дефиле,
въ което се намира рилския манастиръ.

Започнахме да се спускаме на-долу и все
на-долу . . . Слѣдъ единъ часъ слизане, намѣ-
рихме се прѣдъ *Сухото* езеро. Тукъ се спрѣхме,
за да се насладимъ на природната красота . . .
Единъ водопадъ, който иде отъ прѣспитъ на
Попова шапка, плъзга се по гладкитѣ скали и
сѣ голѣма бързина се влива въ езерото. Други
притокъ иде отъ друга височина . . . Хубава,
приятна гледка, неизказана природна хубость!...

Слѣдъ малка почивка, тръгнахме. Навлѣзох-
ме въ манастирската гора. Но каква гора!? . . .
Много голѣми борови дървета. наредени едни
до други, гладки, прави, а върховетѣ имъ се
издигатъ високо, високо . . . Слънчевитѣ лъчи
тукъ-тамъ едва проникватъ. Приятна хладнина,
борови миризма пълни цѣлата околностъ . . . Го-
рата продължава около три часа. Ние сме прѣдъ
манастирскитѣ врата.

Изгледъ на Рилския манастиръ.

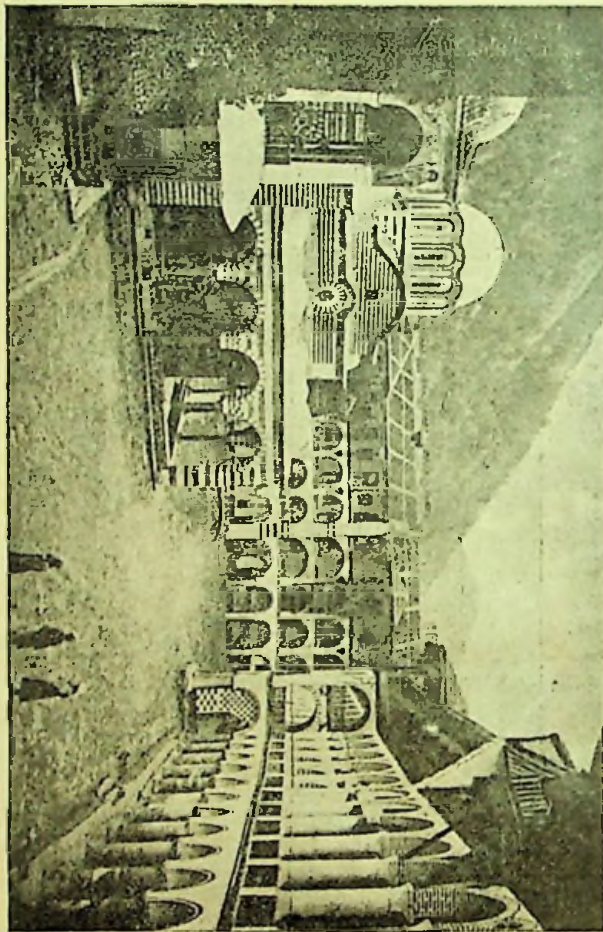

Рилскиятъ манастиръ е построенъ на едно хубаво, живописно мѣсто. Отъ двѣтъ страни се издигатъ високи гористи върхове. Срѣщу него е чудновата борова гора на върха *Бричиборъ*.

Въ подножието на манастиря шуми и се пълни
р. *Рила*, която се спуска отъ високитѣ върхове
на планината.

Отъ източната страна на манастиря, до са-
митѣ му стѣни, съ голѣма бързина се спуска

Църквата и стаята на манастиря.

ръката *Друшлявица*. Тя иде отъ височинитѣ на
Еленинъ върхъ и образува голѣми водопади.

Нейното шумоление смущава сънътъ на уморенитѣ и не привикнали пѣтници.

Монастирътъ е голѣмо, четири етажно, камено здание. Има форма на неправиленъ квадратъ. Въ него се влиза прѣзъ двѣ желѣзни врати: източната се нарича самоковска, а западната—дупнишка. Тамъ има по единъ калугеръ, който посрѣща пѣтниците.

Вѣтрѣиността на манастиря очудва пѣтника. Дворъ широкъ, постланъ съ четвъртити камъне. Наоколо се издигатъ отворени коридори, прѣдъ които стърчатъ дебели, варосани сводове. Посрѣдъ двора се издига великолѣпна църква, а до нея—стара, почернела кула.

Монастирътъ има около 300 стаи (килии), които се пълнятъ съ поклонници на Великъ-денъ, или Успѣние Богородично. Тамъ живѣятъ около 40 монаси.

Сутринъта отидохме въ църква. Тя е красива, послана съ хубавъ мраморъ, а олтаря е цѣлъ позлатенъ. До царскитѣ врата се намира ковчегъ съ мощитѣ на Св. Ивана. Ходихме въ *библиотека*та и *музея* на манастиря. Най-важното тукъ е *хрисовула* на царъ Иванъ Шишмана отъ 1379 год. Съ него той подарява пространитѣ земи, които има сега манастиря. Поклонихме се и на гроба на народния учителъ *Неофитъ-Рилски*.

На другия денъ напустнахме манастиря. Усѣдахме скръбъ, мъчение, като се раздѣляхме съ тази *свѣтиня* и съ този райски кѣтъ на нашето отечество. Върнахме се прѣзъ г. *Дупница*.

1. Езика на маймунитѣ. Учениятъ американецъ *Гарнеръ* е извѣстенъ като изслѣдвачъ на маймунскиятъ езикъ. Той често пѣти е ходилъ въ гѣститѣ лѣсове на източна Америка и, съ помощта на *ринофона* е сполучилъ да разбере езика на маймунитѣ

Сѣщо е ходилъ и въ голѣмитѣ африкански лѣсове. Тамъ, за да се прѣдпази и за да може по добръ да изучи езика на маймунитѣ, е прѣкарвалъ въ желѣзни рѣшетчести клѣтки, всрѣдъ гѣститѣ лѣсове. Огъ дългото наблюдение и изучаване маймунитѣ, той се убѣдилъ, че тѣ говорятъ и иматъ свой езикъ

Его какво пише той: Записахъ на маймунски езикъ около 2 думи. Така напр думата *агру* означава — слѣнце, огъвъ, въобще за топлината. Думата *кокха* — вода, дъждъ и студено; думата *гошкы* — храна и всичко за идее. Огъ това се вижда, че езика имъ е много първобитенъ. За сега не съмъ могаль да запиша още 3 думи. Споредъ *Гарнера*, езика имъ ималь много нарѣчия, както човѣшкиятъ. Общъ маймунски езикъ не съществуваль.

Редакторъ: Н. Михалевъ.

